

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMÓW POLITYKI
ZDROWOTNEJ W 2017 ROKU

Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON
Starostwa Powiatowego w Tczewie

Tczew, marzec 2018 r.

WPROWADZENIE

Promocja i ochrona zdrowia jest jednym z ważniejszych zadań Powiatu wynikających z ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.).

W roku sprawozdawczym zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia realizowane były poprzez:

- 1) realizację powiatowych programów polityki zdrowotnej, w tym:
 - Powiatowego Programu Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem” ,
 - Recepty na raka – programu wczesnego wykrywania raka płuc wśród mieszkańców powiatu tczewskiego,
 - Powiatowego Programu Zwalczania Otyłości i Nadwagi „Czas na zdrowie”;
- 2) wspieranie realizacji zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) współudział w realizacji multimedialnej kampanii społecznej mającej na celu kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez propagowanie zasad zdrowego odżywiania oraz wzrost świadomości i utrwalenie bezpiecznych zachowań wobec zagrożeń, jakie niosą uzależnienia od alkoholu, tytoniu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych – organizacja po raz pierwszy Powiatowego Festiwalu Zdrowia;
- 4) aplikowanie w konkursach prozdrowotnych;
- 5) promocję programów profilaktycznych finansowanych ze środków NFZ.

Na realizację powyższych działań wydatkowano kwotę **280.402,45 zł**, w tym ze środków własnych Powiatu **192.572,45 zł** oraz z udzielonych dotacji celowych z poszczególnych gmin powiatu **87.830,00 zł**.

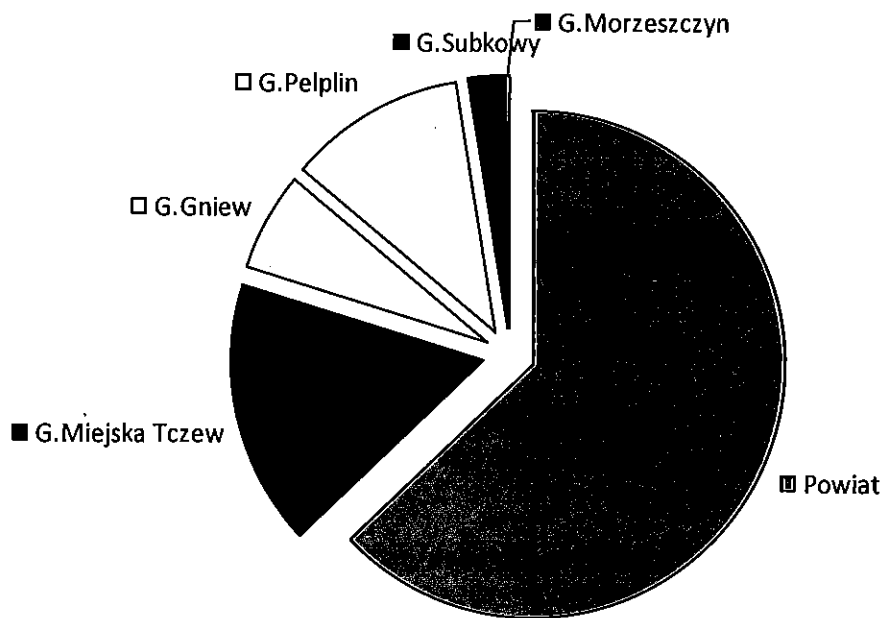
REALIZACJA POWIATOWYCH PROGRAMÓW POLITYKI ZDROWOTNEJ

Na realizację powiatowych programów polityki zdrowotnej w roku sprawozdawczym wykorzystano kwotę 235.402,49 zł, w tym ze środków własnych Powiatu 147.572,49 zł oraz z udzielonych dotacji celowych z pięciu gmin powiatu 87.830,00 zł.

Dotacji udzieliły: Gmina Miejska Tczew 40.000,00 zł, Gmina Gniew 15.000,00 zł, Gmina Pelplin 30.000,00 zł, Gmina Subkowy 5.000,00 zł oraz Gmina Morzeszczyn 5.000,00 zł. W wyniku realizacji programów nie została w pełni wykorzystana dotacja udzielona przez

Gminę Pelplin (z 30.000,00 zł wykorzystano 26.870,00 zł) i przez Gminę Morzeszczyn (z 5.000,00 zł wykorzystano 960,00 zł).

Z udzielonych dotacji sfinansowano szczepienia profilaktyczne przeciw zakażeniom wirusem HPV dziewcząt z rocznika urodzenia 2005, badania przesiewowe w kierunku raka płuc oraz porady specjalistyczne udzielane w ramach terapii otyłości.

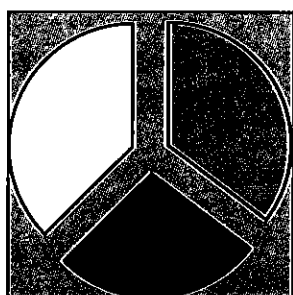

Wykres 1. Wkład Powiatu i Gmin w finansowanie programów polityki zdrowotnej w 2017 roku.

W roku sprawozdawczym realizowano trzy programy polityki zdrowotnej, w tym:

- 1) Powiatowy Program Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem”, przyjęty do realizacji na lata 2012 – 2017 uchwałą Nr XXV/152/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 28 sierpnia 2012 r.;
- 2) Receptę na raka – program wczesnego wykrywania raka płuc wśród mieszkańców powiatu tczewskiego, przyjęty do realizacji na lata 2016 – 2020 z możliwością kontynuacji w latach następnych uchwałą Nr XIX/135/2016 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 28 czerwca 2016 r.;
- 3) Powiatowy Program Zwalczenia Otyłości i Nadwagi „Czas na zdrowie”, przyjęty do realizacji na lata 2016 – 2020 z możliwością kontynuacji w latach następnych uchwałą Nr XX/141/2016 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 sierpnia 2016 r.

Powyższe programy zostały pozytywnie zaopiniowane przez Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

☒	Chronię życie przed rakiem - program w kierunku raka szyjki macicy - 82993,78 zł
☒	Recepta na raka - program w kierunku raka płuc - 64000,00 zł
☐	Czas na zdrowie - program w kierunku nadwagi i otyłości - 88408,71 zł

Wykres 2. Wykorzystanie środków finansowych na realizację poszczególnych programów polityki zdrowotnej w 2017 roku.

Powiatowy Program Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem”

Rodzaj szczepionki

Szczepienia ochronne w ramach realizacji programu prowadzono w schemacie 2-dawkowym (0,5 ml w 0,6 miesiącu) czterowalentną szczepionką SILGARD, skierowaną przeciwko czterem typom HPV: 6, 11, 16 i 18.

HPV-6 i -11 wywołują niezłośliwe brodawki narządów płciowych (kłykciny) i brodawczaki, natomiast HPV-16 i -18 należą do typów wysoce onkogennych i odpowiadają przede wszystkim za rozwój raka szyjki macicy i zewnętrznych narządów płciowych oraz innych rzadszych postaci (np. raka odbytu, krtani).

Przeprowadzone działania

1. Dokończenie cyklu szczepień ochronnych przeciwko wirusowi HPV dziewcząt z rocznika urodzenia 2004.

Podjęte w 2016 roku działania zakończono w dniu 29 kwietnia 2017 r. W ramach prowadzonych w 2017 roku szczepień uzupełniających podano 29 brakujących dawek szczepionki SILGARD.

Całkowity koszt szczepienia dziewcząt z rocznika urodzenia 2004 wyniósł 87.475,60 zł, w tym przeprowadzonych w 2017 roku szczepień uzupełniających 4.373,78 zł (szczepienia uzupełniające sfinansowano ze środków własnych Powiatu).

Łącznie do programu szczepień ochronnych przystąpiło 292 dziewcząt z rocznika urodzenia 2004 (szacunkowa liczba dziewcząt 555), co stanowi 52,61 % zgłaszalności do programu.

Niestety nie wszystkie dziewczęta zostały zaszczepione pełnym cyklem szczepień. Podejmowane przez realizatora działania okazały się bezskuteczne w 4 przypadkach.

2. Szczepienia ochronne przeciwko zakażeniom wirusem HPV dziewcząt z rocznika urodzenia 2005.

Ponieważ w ostatnich latach odnotowano wyraźny spadek zgłaszalności do programu, który m.in. spowodowany był wzmagającym się ruchem antyszczepionkowym, w 2017 roku zmodyfikowano organizację szczepień ochronnych przeciw wirusowi HPV.

Przede wszystkim przeprowadzenie szczepień ochronnych umożliwiono właściwym dla szczepionych dziewcząt podmiotom leczniczym. Wydaje się, że zmiana ta wpłynęła korzystnie na realizację programu jak i na działalność właściwych przychodni. Oczywiście efekty wprowadzonych zmian organizacyjnych znane będą po dłuższej, co najmniej dwuletniej realizacji programu. Na tę chwilę wiadomym jest, że z 518 zadeklarowanych do zaszczepienia dziewcząt z rocznika 2005 do programu szczepień ochronnych przystąpiło 289 dziewcząt, co stanowi 55,79 % wyszczepialności.

W ramach zawartych umów wybrane podmioty lecznicze zobowiązane zostały do przeprowadzenia określonych działań informacyjno-edukacyjnych oraz, po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego na wykonanie cyklu szczepień, do przeprowadzenia badania lekarskiego i zaszczepienia swojej pacjentki (mieszkankei powiatu z rocznika urodzenia 2005).

Natomiast dziewczęta nienależące do przychodni realizujących program miały możliwość zaszczepienia przez przychodnię ZOZ Medical na podstawie skierowania wydanego przez Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON Starostwa Powiatowego w Tczewie (wydano 1 skierowanie – dla mieszkanki gminy Pelplin).

Szczepienia zakończono z dniem 31 stycznia 2018 r. Na 289 dziewcząt przyjętych do programu szczepień ochronnych dwie dziewczynki nie zaszczepiono pełnym cyklem szczepień (odmowa przyjęcie drugiej dawki szczepionki).

Lp.	Realizator	Nr umowy	Liczba dziewcząt należących do przychodni	Liczba dziewcząt zaszczepionych	Całkowity koszt zaszczepienia 1 osoby [zł]		Całkowity koszt szczepień
					I dawka	II dawka	
1.	Pelplińskie Centrum Zdrowia Sp. z o. o. z siedzibą w Pelplinie	SP.032.226.2017	5	5	320		1.600,00
					160	160	
2.	Centrum Medyczne Polimed Sp. z o. o. z siedzibą w Tczewie	SP.032.225.2017	88	30	340		10.200,00
					170	170	
3.	NZOZ Pelmed Sp. z o.o. z siedzibą w Pelplinie	SP.032.224.2017	46	17	320		5.440,00
					160	160	
4.	NZOZ „Medyk” Sp. z o. o. z siedzibą w Tczewie	SP.032.228.2017	61	24, w tym 1 os. nie przyjęła 2.dawki	320		7.530,00
					170	150	

Sprawozdanie z realizacji programów polityki zdrowotnej w 2017 roku

5.	Medica" Sp. z o. o. z siedzibą w Tczewie	SP.032.183.2017	90	61	260		15.860,00
					I dawka 130	II dawka 130	
6.	ZOZ Medical Sp. z o. o. z siedzibą w Turzu	SP.032.173.2017	134	97	320		31.040,00
					I dawka 160	II dawka 160	
7.	NZOZ „Hipokrates” Krzysztof Leszczyński z siedzibą w Subkowach	SP.032.172.2017	16	14	360		5.040,00
					I dawka 180	II dawka 180	
8.	Przychodnia Rogowscy Sp. z o. o. Sp. k. z siedzibą w Tczewie	SP.032.169.2017	78	44, w tym 1 os. nie przyjęła 2.dawki	320		13.920,00
					I dawka 160	II dawka 160	
Razem:			518	292			90.630,00

Tab. 1 Wykaz realizatorów programu szczepień ochronnych dziewcząt z rocznika 2005.

Całkowity koszt zaszczepienia jednej osoby był zróżnicowany i wahał się od 260 do 360 zł, co daje średni koszt zaszczepienia jednej osoby przyjętej do programu 311,56 zł.

Źródła finansowania szczepień ochronnych dziewcząt z rocznika urodzenia 2005:

- 1) środki własne Powiatu Tczewskiego – 39.830,00 zł, w tym koszt poniesiony w 2017 r. – 27.820,00 zł, w 2018 r. (*dokończenie cyklu szczepień*) – 12.010,00 zł;
- 2) dotacja celowa z Gminy Miejskiej Tczew – 20.000,00 zł;
- 3) dotacja celowa z Gminy Pelplin – 11.650,00 zł;
- 4) dotacja celowa z Gminy Gniew – 15.000,00 zł;
- 5) dotacja celowa z Gminy Subkowy – 3.190,00 zł;
- 6) dotacja celowa z Gminy Morzeszczyn – 960,00 zł.

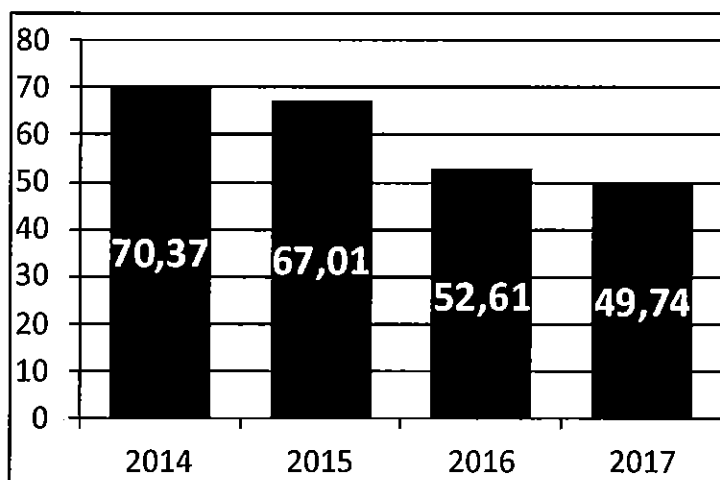
Zgłaszalność do programu

W bieżącym roku najwyższą zgłaszalność odnotowano w gminie Tczew 76,27 %, równie zadawalająca jest zgłaszalność do programu w gminie Gniew 72,15 %. Niestety w trzech gminach, tj. w Tczewie, w gminie Pelplin oraz w gminie Morzeszczyn z możliwości zaszczepienia skorzystało poniżej 50 % osób uprawnionych.

Lp.	Dziewczęta z rocznika 2005	Miejsce zamieszkania						Razem
		Tczew	Gmina Gniew	Gmina Pelplin	Gmina Tczew	Gmina Subkowy	Gmina Morzeszczyn	
1.	Liczba dziewcząt wg danych programowych	304	79	90	59	29	26	587
2.	Liczba dziewcząt, które przystąpiły do programu	127	57	41	45	18	4	292
3.	Zgłaszalność do programu (%)	41,78	72,15	45,56	76,27	62,07	15,38	49,74

Tab. 2 Zgłaszalność do programu w odniesieniu do szacunkowej liczby dziewcząt.

Na wykresie poniżej przedstawiono zgłaszalność do programu na przestrzeni ostatnich 4 lat. Przedstawione dane mogą być obarczone znacznym błędem ponieważ rzeczywista liczba dziewcząt z danego rocznika urodzenia może różnić się od przyjętej szacunkowej liczby dziewcząt, tym bardziej że liczbę tę szacowano na etapie projektowania programu (2012 rok). Niemniej jednak w dalszym ciągu zgłaszalność do programu jest niezadawalająca i ma tendencję spadkową. Jest to sygnał do wprowadzenia kolejnych modyfikacji w programie. W 2018 roku, przed rozpoczęciem akcji szczepień ochronnych, wystosowano do rodziców dziewcząt z rocznika urodzenia 2006 list informujący o szczepieniu wraz z broszurą informacyjną, jego dystrybucję przeprowadzono za pośrednictwem właściwych szkół podstawowych powiatu tczewskiego.

Wykres 3. Wskaźnik procentowy zgłaszalności do programu na przestrzeni ostatnich czterech lat (liczba dziewcząt zaszczepionych w stosunku do szacunkowej liczby dziewcząt z danego rocznika urodzenia).

Program realizowany jest od 2012 roku, w pierwszym roku jego realizacji (pilotaż) szczepieniami ochronnymi objęto dwunastolatki Gminy Morzeszczyn oraz podopieczne SOSW w Pelplinie oraz SOSW w Tczewie (28 zaszczepień); w 2013 r. dwunastolatki Tczewa, gminy Gniew i Gminy Morzeszczyn (319 zaszczepień); od 2014 r. dwunastolatki wszystkich gmin powiatu (w 2014 r. 418 zaszczepień, w 2015 r. 390 zaszczepień; w 2016 r. 292 zaszczepień, w 2017 r. 292 zaszczepień). Łącznie zaszczepiono 1.739 dziewcząt (dwunastolatek z danego rocznika urodzenia) zamieszkujących na terenie powiatu tczewskiego.

Podsumowanie badania ankietowego

Z podsumowania badania ankietowego wynika, że w wyniku prowadzonych działań informacyjno-edukacyjnych rodzice/opiekunowie dziewcząt objętych programem szczepień ochronnych posiadli wiedzę o chorobie nowotworowej szyjki macicy, jak również o znaczeniu szczepienia przeciw wirusowi HPV. Większość ankietowanych jest świadoma ryzyka zakażenia wirusem HPV oraz wie jak uchronić się przed rakiem szyjki macicy.

Wyniki ankiet pokazują nam zasadność prowadzenia programu. Badania ankietowe wykazało istotny wzrost poziomu wiedzy o zagrożeniu zakażeniami wirusem HPV, rozwoju raka szyjki macicy i działaniach profilaktycznych. Świadczy to o dużej skuteczności programu, jednakże w dalszym ciągu należy dążyć do podnoszenia świadomości młodzieży szkolnej poprzez

organizowanie spotkań i prowadzenie rozmów na temat odpowiedzialności młodych ludzi za swoje zdrowie i życie.

Recepta na raka – program wczesnego wykrywania raka płuc wśród mieszkańców powiatu tczewskiego

BADANIA PRZESIEWOWE W KIERUNKU RAKA PŁUC

W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego realizatorem badań przesiewowych w kierunku raka płuc w 2017 roku został Zespół Opieki Zdrowotnej Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Turzu, który w okresie od czerwca do września przeprowadził:

- 1) działania informacyjno-promocyjne – opracowanie i dystrybucja plakatów (600 szt.) i ulotek (30.000 szt.), informacja o programie w prasie lokalnej i na stronach internetowych, dwie transmisje radiowe, edukacja w zakresie szkodliwości palenia osób zgłaszających się do programu;
- 2) badania przesiewowe u 200 aktualnych lub byłych palaczy w wieku 55-80 lat – niskodawkowa tomografia komputerowa klatki piersiowej (badanie LDCT), dwie pulmonologiczne konsultacje lekarskie (przed i po wykonaniu badania LDCT);
- 3) dwukrotne badanie ankietowe.

Całkowity koszt realizacji powyższych działań wyniósł 59.000,00 zł, w tym: koszt działań organizacyjno-informacyjno-promocyjnych 3.000,00 zł oraz koszt badań przesiewowych 56.000,00 zł.

Źródła finansowania:

- 1) środki własne Powiatu Tczewskiego – 28.640,00 zł;
- 2) dotacja celowa z Gminy Miejskiej Tczew – 20.000,00 zł;
- 3) dotacja celowa z Gminy Pelplin – 8.960,00 zł;
- 4) dotacja celowa z Gminy Subkowy – 1.400,00 zł.

Konsultacje pulmonologiczne udzielane były w Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 5, natomiast niskodawkowa tomografia komputerowa klatki piersiowej (LDCT) w Centrum Diagnostyczno-Specjalistycznym Medical Sp. z o.o. w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 5a.

Rodzaj badania	Miejsce zamieszkania osoby badanej						łącna ilość badań	Koszt jednostkowy badania	Koszt całkowity badania
	Tczew	Gmina Tczew	Gmina Pelplin	Gmina Gniew	Gmina Subkowy	Gmina Morzeszczyn			
Pierwsza konsultacja	100	36	32	24	5	3	200	75,00	15.000,00
Badanie LDCT	100	36	32	24	5	3	200	135,00	27.000,00
Druga konsultacja	100	36	32	24	5	3	200	70,00	14.000,00
Razem									56.000,00

Tab. 3 Podsumowanie wykonanych badań przesiewowych w 2017 roku.

W wyniku przeprowadzonych badań przesiewowych na 200 przebadanych osób u 156 wykryto zmiany chorobowe w badaniu LDCT. Osoby te zostały skierowane do dalszej diagnostyki i/lub leczenia poza programem. Liczba wykrytych zmian patologicznych potwierdza potrzebę realizacji niniejszego programu oraz trafność wyboru problemu zdrowotnego i zastosowanej metody badań przesiewowych.

Realizacja programu spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem (przyjęty limit badań przesiewowych wyczerpano w przeciągu zaledwie trzech miesięcy), niestety przeznaczone środki finansowe nie pozwoliły na przebadanie wszystkich chętnych. Program kontynuowany będzie w latach następnych, co umożliwi przebadanie znacznej grupy długoletnich palaczy.

Podsumowania badania ankietowego

Zdecydowana większość pacjentów (194 z 200), którzy przystąpili do programu przyznała, że program odpowiada na potrzeby mieszkańców powiatu, jak również uzyskali wyczerpujące informacje na temat szkodliwości palenia tytoniu i jego wpływie na zachorowanie na choroby nowotworowe oraz korzyści wynikające z zaprzestania palenia i możliwych sposobów leczenia uzależnienia od nikotyny.

Z podsumowania badania ankietowego wynika również, iż z osób palących, które przystąpiły do badania zdecydowana większość (118 osób) odpowiedziała, iż podejmie próbę rezygnacji z palenia i poleciłaby program innym osobom.

Program przewiduje również uzyskanie, po okresie co najmniej 1 roku, informacji od uczestników programu (o ile będzie to możliwe) o efektach udzielonego wsparcia, odzwierciedlających stan faktyczny.

Informacji udzieliło 16 osób z edycji programu 2016, z udzielonych odpowiedzi wynika, że:

- 14 osób poddano dalszym badaniom diagnostycznym,
- u 13 osób wykryte zmiany zostały potwierdzone w dalszej diagnostyce,
- 10 osób objęto leczeniem specjalistycznym.

Udzielone odpowiedzi potwierdzają potrzebę realizacji niniejszego programu oraz trafność zastosowanej metody badań przesiewowych.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE PRZEPROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE

W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych w zakresie realizowanych programów polityki zdrowotnej w 2017 roku, w tym w zakresie profilaktyki palenia tytoniu (*przeprowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu tczewskiego, w tym w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu wzrost świadomości w zakresie szkodliwości palenia tytoniu oraz porzucenie nałogu*), udzielono Stowarzyszeniu Terapii i Profilaktyki Szkolnej "Przemiana" z siedzibą w Tczewie dotację w wysokości 5.000 zł na dofinansowanie realizacji zadania pn.: *Żyję zdrowo i na sportowo - papierosom mówimy NIE*.

Realizator w okresie od września do grudnia 2017 r. przeprowadził działania edukacyjne w klasach 4-6 SP 12 w Tczewie, międzyszkolny konkurs plastyczny, happening szkolny, spotkania z trenerem sportowym oraz inne działania profilaktyczne, które w rezultacie

powinny wykształcić w uczniach świadomą umiejętność radzenia sobie w sytuacjach zagrażających ich zdrowiu, mówienia „nie” osobom namawiającym do złych zachowań oraz promowania zdrowego modelu życia. Wsparciem objęto grupę młodzieży szkolnej – 600 uczniów.

Powiatowy Program Zwalczania Otyłości i Nadwagi „Czas na zdrowie”

KONTYNUACJA TERAPII OTYŁOŚCI Z EDYCJI PROGRAMU 2016

Podjęte w 2016 roku działania zakończono w dniu 30 czerwca 2017 r. W edycji programu 2016 udział wzięło 55 mieszkańców powiatu tczewskiego, z czego wszystkie punkty programu zrealizowało 47 osób. Uczestnicy projektu zostali objęci terapią zwalczania otyłości wg schematu: dietetyk – cztery porady, fizjoterapeuta – trzy porady, psycholog – dwie porady oraz w uzasadnionych przypadkach odbywały się wizyty dodatkowe.

W wyniku udzielonego wsparcia dietetyczno-fizjoterapeutyczno-psychologicznego u 43 z 55 osób przyjętych do terapii nastąpiło obniżenie wskaźnika BMI oraz u większości osób objętych terapią (u 83,63% uczestników terapii) zanotowano spadek masy ciała i/lub zmniejszenie obwodu talii. Natomiast z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że 85,45 % uczestników terapii dokonało zmian w nawykach żywieniowych, siedzącym trybie życia oraz w zakresie samooceny.

Całkowity koszt terapii otyłości w edycji programu 2016 wyniósł 52.560,00 zł (działania organizacyjno-informacyjno-promocyjne 14.000,00 zł, porady specjalistów 38.560,00 zł), w tym:

- poniesiony w 2016 r. – 20.060,00 zł
- poniesiony w 2017 r. – 32.500,00 zł (środki: Powiatu 31.950,00 zł; Gminy Pelplin 390,00 zł; Gminy Subkowy 160,00 zł).

Rodzaj porady	Miejsce zamieszkania osoby badanej						Łączna ilość badań	Koszt jednostkowy badania	Koszt całkowity badania
	Tczew	Gmina Tczew	Gmina Pelplin	Gmina Gniew	Gmina Subkowy	Gmina Morzeszczyn			
Porady pierwsze									
Dietetyk	37	7	4	5	2	-	55	150,00	8.250,00
Fizjoterapeuta	35	7	2	2	2	-	48	120,00	5.760,00
Psycholog	28	6	4	2	1	-	41	150,00	6.150,00
Porady kontrolne									
Dietetyk	102	19	7	7	5	-	140	80,00	11.200,00
Fizjoterapeuta	44	16	2	3	2	-	67	80,00	5.360,00
Psycholog	17	5	0	1	-	-	23	80,00	1.840,00
								Razem	38.560,00

Tab. 4 Podsumowanie udzielonych porad w edycji programu 2016.

NABÓR I PROWADZENIE TERAPII OTYŁOŚCI W EDYCJI PROGRAMU 2017

W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego realizatorem programu w edycji 2017 został ZOZ Medical Sp. z o.o. z siedzibą w Turzu.

Wsparciem terapeutycznym objęto kolejnych 52 osób otyłych. Terapię prowadzono w okresie od lipca 2017 do lutego 2018 r.

W ramach realizacji programu w edycji 2017:

- 1) przeprowadzono działania informacyjno-promocyjne – opracowano i przeprowadzono dystrybucję plakatów (1.000 szt.) i ulotek (30.000 szt.), zamieszczono informację o programie w prasie lokalnej (Dzienniku Bałtyckim i Gazecie Tczewskiej), na stronach internetowych (JST, realizatora, tcz.pl) oraz na profilu Facebook realizatora;
- 2) przeprowadzono nabór i kwalifikację osób otyłych ($BMI > 30 \text{ kg/m}^2$) do objęcia wsparciem dietetyczno-fizjoterapeutyczno-psychologicznym;
- 3) zorganizowano terapię otyłości dla osób zakwalifikowanych do programu.

Osoby zakwalifikowane do terapii skorzystały z porad dietetyka, fizjoterapeuty i psychologa.

Porady udzielane były w trzech punktach, w tym:

- 1) w Tczewie – porady dietetyka oraz psychologa w Centrum Diagnostyczno-Specjalistycznym przy ul. Wojska Polskiego 5a, porady/zajęcia z fizjoterapeutą w Centrum Rehabilitacji przy ul. Wojska Polskiego 5;
- 2) w Pelplinie – w Ośrodku Zdrowia Medical przy ul. Dworcowej 7;
- 3) w Gniewie – w Ośrodku Zdrowia Medical przy ul. Witosa 10.

W wyniku udzielonego wsparcia dietetyczno-fizjoterapeutyczno-psychologicznego u 45 z 52 osób przyjętych do terapii nastąpiło obniżenie wskaźnika BMI oraz u większości osób objętych terapią (u 87% uczestników terapii) zanotowano spadek masy ciała i/lub zmniejszenie obwodu talii. Natomiast z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że 100 % uczestników terapii dokonało (w pełni lub częściowo) zmian w nawykach żywieniowych, 91% w siedzącym trybie życia oraz 97% w zakresie samooceny.

Całkowity koszt terapii otyłości w edycji programu 2017 wyniósł 41.777,78 zł (działania organizacyjno-informacyjno-promocyjne 4.497,78 zł, porady specjalistów 37.280,00 zł), w tym:

- poniesiony w 2017 r. – 40.937,78 zł (środki: Powiatu 34.817,78 zł; Gminy Pelplin 5.870,00 zł; Gminy Subkowy 250,00 zł),
- poniesiony w 2018 r. – 840,00 zł.

Rodzaj porady	Miejsce zamieszkania osoby badanej						Łączna ilość badań	Koszt jednostkowy badania	Koszt całkowity badania
	Tczew	Gmina Tczew	Gmina Pelplin	Gmina Gniew	Gmina Subkowy	Gmina Morzeszczyn			
Porady pierwsze									
Dietetyk	30	7	8	4	1	2	52	120,00	6.240,00
Fizjoterapeuta	30	7	8	4	1	2	52	120,00	6.240,00

Psycholog	30	7	8	4	1	2	52	100,00	5.200,00
Porady kontrolne									
Dietetyk	76	18	24	9	4	7	138	70,00	9.660,00
Fizjoterapeuta	56	16	17	12	1	4	106	70,00	7.420,00
Psycholog	19	6	4	6	0	1	36	70,00	2.520,00
Razem									37.280,00

Tab. 5 Podsumowanie udzielonych porad w edycji programu 2017.

Wg danych uzyskanych od realizatora programu osoby objęte terapią uzyskiwały różne rezultaty pracy, część osób sumiennie stosowała się do zaleceń dietetyczno-fizjoterapeutycznych, druga część zdecydowanie mniej, co przełożyło się na niewielkie ubytki wagi (najwyższa odnotowana procentowa zmiana wskaźnika BMI 16%).

DZIAŁANIA EDUKACYJNE PRZEPROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE

W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych w zakresie realizowanych programów polityki zdrowotnej w 2017 roku, w tym w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości (*przeprowadzenie zajęć i spotkań promujących zdrowy styl życia skierowanych do mieszkańców powiatu tczewskiego, w tym w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu propagowanie właściwego odżywiania oraz zwiększanie aktywności fizycznej*) udzielono dotację na realizację dwóch zadań, w tym:

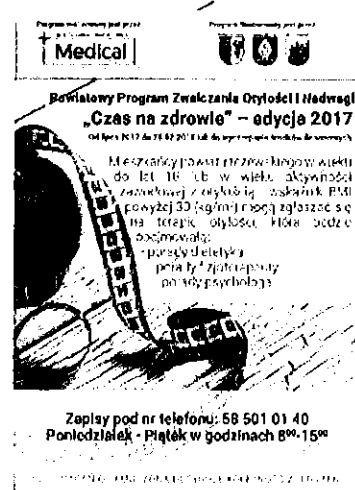
1. Stowarzyszeniu Terapii i Profilaktyki Szkolnej "Przemiana" z siedzibą w Tczewie w wysokości 13.414,00 zł na dofinansowanie realizacji zadania pn.: *Profilaktyka nadwagi i otyłości*.

Realizator w okresie od września do grudnia 2017 r. przeprowadził na terenie SP 11 oraz ZSBiO w Tczewie działania profilaktyczne z zakresu zdrowego odżywiania i aktywności sportowej dzieci, młodzieży oraz ich opiekunów, w tym: warsztaty dla rodziców, szkolenie rady pedagogicznej, cykliczne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z nadwagą oraz dla nauczycieli i rodziców, zajęcia profilaktyczne na temat prawidłowego odżywiania we wszystkich klasach SP 11 i ZSBiO, spotkania motywacyjne do podjęcia procesu redukcji masy ciała, konkurs plastyczny oraz zorganizował indywidualną opiekę dietetyczną i lekarską dla osób zagrożonych otyłością. Łączna liczba osób (odbiorców zadania) 1.268, w tym 22 osoby objęte wsparciem terapeutycznym.

2. Stowarzyszeniu „Wesoła Stonoga” z siedzibą w Pelplinie w wysokości 1.556,93 zł na dofinansowanie realizacji zadania pn.: *Wesoła Stonoga aktywnie po zdrowie*.

Realizator w okresie od września do grudnia 2017 r. przeprowadził na terenie SOSW w Pelplinie cykl spotkań promujących zdrowy model odżywiania dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, które są w szczególności zagrożone występowaniem chorób związanych z nadwagą i otyłością, w tym warsztaty z zakresu zdrowego odżywiania i aktywnego spędzania czasu wolnego, spotkanie z dietetykiem, happening. Łączna liczba osób

(odbiorców zadania) 70, w tym 24 osoby skorzystały z warsztatów promujących zdrowy model odżywiania oraz zajęć z trenerem fitness i z dietetykiem.

Rys. Plakaty promujące w 2017 r. powiatowe programy polityki zdrowotnej.

WSPIERANIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA

W roku sprawozdawczym na zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia zabezpieczono środki finansowe w wysokości 40.000,00 zł. Dotacje przyznano siedmiu podmiotom na realizację dziesięciu zadań. Wybrane do dofinansowania zadania zostały zrealizowane.

Zadania skierowane były do różnych grup społecznych, w tym: dzieci i młodzieży szkolnej, osób starszych, osób po przebytej chorobie nowotworowej, osób z upośledzeniem umysłowym. Szczegółowe informacje na temat zrealizowanych zadań przedstawione będą w sprawozdaniu z realizacji programu współpracy Powiatu Tczewskiego z organizacjami pozarządowymi.

Lp.	Nazwa podmiotu	Tytuł zadania	Wysokość dotacji
1.	Stowarzyszenie Gniewski Uniwersytet Trzeciego Wieku	„...że nic nad zdrowie”	7.800,00
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie	Człowiek i koń – przepis na zdrowie	6.000,00
3.	Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie	Animaloterapia – pies, koń i osioł razem z nimi po zdrowie	6.000,00
4.	Stowarzyszenie Centrum Aktywnych - Gniew	Wiem co jem – lokalne znaczy zdrowsze	3.000,00
5.	Stowarzyszenie „Wesoła Stonoga”	Wesoła Stonoga promuje zdrowie	1.850,00
6.	Stowarzyszenie Tczewskich Amazonek	Rehabilitacja Psychofizyczna Amazonek	4.050,00
7.	Stowarzyszenie Tczewskich Amazonek	Zdrowy gest – samobadanie piersi	500,00

8.	Pomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	Nie bądź obojętny – naucz się pierwszej pomocy. Program edukacyjny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych powiatu tczewskiego	3.600,00
9.		Podsumowanie Promocji Honorowego Krwiodawstwa – Dzień Honorowego Dawcy Krwi PCK.	2.000,00
10.	Fundacja dla Tczewa	Wszystko dla zdrowia	5.200,00
Razem			40.000,00

Tab. 6 Wykaz zrealizowanych w 2017 r. zadań publicznych z zakresu ochrony i promocji zdrowia współfinansowanych z budżetu Powiatu

WSPÓLUDZIAŁ W MULTIMEDIALNEJ KAMPANII SPOŁECZNEJ

Kampania społeczna, mająca na celu kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez propagowanie zasad zdrowego odżywiania oraz wzrost świadomości i utrwalenie bezpiecznych zachowań wobec zagrożeń, jakie niosą uzależnienia od alkoholu, tytoniu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, prowadzona jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W ramach kampanii w dniu 30 listopada 2017 r. w Szkole Podstawowej Nr 12 w Tczewie odbył się Powiatowy Festiwal Zdrowia pod hasłem: „Zdrowo i bez nałogów”, którego cele i zakres tematyczny nawiązywał do realizowanych powiatowych programów polityki zdrowotnej.

Głównym organizatorem Festiwalu była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, a w jego organizację włączyły się Szkoła Podstawowa Nr 12 w Tczewie oraz Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON Starostwa Powiatowego w Tczewie.

W Festiwalu udział wzięło 16 szkół (9 podstawowych, 2 gimnazja, 5 ponadpodstawowych). Zespoły szkolne składające się z 10 uczniów zmagaly się w czterech konkursach:

- 1) sportowym pt. Wyginaj ciało śmiało – oceniano poprawność doboru i wykonania ćwiczeń, sugestywność przekazu treści związanych z tematem oraz ogólne wrażenie;
- 2) kulinarnym pt. Mistrz Kanapki – oceniano estetykę wykonania, uzasadnienie składu kanapki z podaniem wartości odżywczych, dobór składników oraz technikę pracy i czystość;
- 3) plastycznym na plakat o tematyce antynikotynowej pt. Palenie szkodzi zdrowiu – oceniano zgodność treści plakatu z tematyką, oryginalność pracy plastycznej, sugestywność przekazu treści związanych z tematem oraz estetykę wykonania;
- 4) wiedzy dot. zdrowego stylu życia, profilaktyki HIV/AIDS oraz uzależnień – w testach oceniano poprawność odpowiedzi.

Przyznano nagrody w trzech kategoriach wiekowych, tj. szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadpodstawowe. Dodatkowo każdy uczeń uczestniczący w Festiwalu otrzymał upominek (kubek i opakowanie zdrowych ciasteczek owsianych wypieczonych przez uczniów Ośrodka

Szkolenia i Wychowania OHP w Tczewie. Nagrody i upominki sfinansowano ze środków Powiatu Tczewskiego oraz Gminy Miejskiej Tczew.

Wydarzenie uświetnił „zdrowy poczęstunek” sponsorowany przez Restaurację K2 Borzechowo oraz SAD Hurtownię Owocowo-Warzywną.

Z budżetu Powiatu Tczewskiego wydatkowano kwotę 4.999,96 zł (2.999,96 zł na zakup nagród oraz 2.000,00 zł na zakup materiałów i produktów na potrzeby Festiwalu).

Na stronie: <https://youtu.be/ihRFpbPJgeE> dostępny jest reportaż z wydarzenia autorstwa telewizji regionalnej TV Tetka Tczew.

APLIKOWANIE W KONKURSACH PROZDROWOTNYCH

1. Konkurs w ramach Działania 05.04. "Zdrowie na rynku pracy" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Powiat Tczewski wspólnie z Przychodnią Rogowscy Sp. z o.o. Sp. k. ubiega się o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 05.04. "Zdrowie na rynku pracy" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerski wniosek został złożony w listopadzie 2017 r., spodziewane rozstrzygnięcie konkursu w kwietniu 2018 r. Wniosek pozytywnie przeszedł ocenę formalną i obecnie jest oceniany pod względem merytorycznym.

Tytuł projektu: "Eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka, występujących w miejscu pracy, na obszarze powiatu tczewskiego".

Koszt całkowity projektu: 1.783.728,00 zł.

Wartość wnioskowanego dofinansowania: 1.694.541,60 zł.

Celem projektu jest eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, dostosowanych do potrzeb 31 konkretnych pracodawców, poprzez udział w zaplanowanym wsparciu ich 1050 pracowników, zagrożonych utratą pracy, z przyczyn dotyczących stanu zdrowia, na terenie powiatu tczewskiego. Planowany okres realizacji projektu: 06.2018-11.2020.

2. Aplikowanie do Pomorskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia o dofinansowanie w 2018 roku programów polityki zdrowotnej.

W odpowiedzi na zaproszenie Dyrektora Pomorskiego Oddziału NFZ do składania wniosków o dofinansowanie programów polityki zdrowotnej realizowanych przez JST Powiat złożył trzy wnioski, w tym o dofinansowanie:

- 1) Powiatowego Programu Profilaktyki Zakażeń Wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV „Chronię życie przed rakiem” – wysokość wnioskowanego dofinansowania 70.000,00 zł;

- 2) Powiatowego Programu Zwalczania Otyłości i Nadwagi „Czas na zdrowie” – wysokość wnioskowanego dofinansowania 37.000,00 zł;
- 3) Recepty na raka – programu wczesnego wykrywania raka płuc wśród mieszkańców powiatu tczewskiego – wysokość wnioskowanego dofinansowania 29.000,00 zł.

Z uwagi na liczbę złożonych do POW NFZ wniosków, a także uwzględniając wysokość środków przewidzianych na dofinansowanie programów w planie finansowym na dany rok (50.000,00 zł) Dyrektor Oddziału podjął decyzję o dofinansowaniu jednego programu, tj. w kierunku raka szyjki macicy – wysokość udzielonego dofinansowania 12.180,00 zł (łącznie dofinansowano 6 programów, dotacje otrzymały: Gmina Kobylnica, Powiat Kwidzyński, Gmina Stare Pole, Powiat Bytowski, Gmina Przdokowo oraz Powiat Tczewski).

3. Zgłoszenie udziału Powiatu Tczewskiego w konkursie „Zdrowy Samorząd”.

Głównym celem konkursu był wybór i nagrodzenie jednostek samorządu terytorialnego, które w sposób najbardziej efektywny realizują zadania związane z promocją zachowań prozdrowotnych, edukacją zdrowotną i profilaktyką wybranych chorób. Organizatorem konkursu były redakcje: PortalSamorzadowy.pl, portal i magazyn Rynek Zdrowia wraz z wydawcą oraz Grupą PTWP. Konkurs adresowany był do jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminy, powiatu i województwa.

Ponieważ zgłoszenia do konkursu powinny uwzględniać wybraną aktywność samorządu w latach 2014-2017, obejmującą realizację samorządowych programów polityki zdrowotnej lub kampanii edukacyjnych i akcji profilaktycznych, zdecydowano o zgłoszeniu trzech powiatowych przedsięwzięć, tj. dwóch programów polityki zdrowotnej (w kierunku raka płuc oraz w kierunku nadwagi i otyłości) oraz Powiatowego Festiwalu Zdrowia, który nawiązuje do realizowanych programów i stanowi pewnego rodzaju uzupełnienie podejmowanych działań.

Powiat Tczewski, decyzją Rady Konsultacyjnej, został laureatem konkursu. Uroczystość wręczenia nagrody – Statuetki „Zdrowy Powiat” w kategorii Zdrowy Powiat odbyła się w dniu 8 marca 2018 r. podczas Gali wieńczącej pierwszy dzień III Kongresu Wyzwań Zdrowotnych w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach.

PROMOCJA PROGRAMÓW FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH

Starostwo Powiatowe w Tczewie aktywnie uczestniczyło w procesie rozpowszechnienia wiedzy na temat możliwości wykonywania badań profilaktycznych wśród mieszkańców powiatu tczewskiego oraz przeprowadziło działania w kierunku zwiększenia aktywności świadczeniodawców w kierunku wykonywania badań profilaktycznych.

W ramach podejmowanych działań na stronie powiatowej oraz na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa zamieszczono informacje o realizowanych programach profilaktycznych finansowanych ze środków NFZ.

PODSUMOWANIE

Prowadzone działania w kierunku poprawy zdrowotności i jakości życia mieszkańców naszego powiatu stworzyły płaszczyznę współpracy i współdziałania samorządów gminnych oraz podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia, co uznać można za duży sukces pozwalający mieć nadzieję na dalszą owocną współpracę w tym zakresie.

W ostatnich latach zaobserwowano stopniowy wzrost zaangażowania Gmin w prowadzone działania zdrowotne. Aktualnie tylko Gmina Tczew nie partycypuje w kosztach realizacji powiatowych programów polityki zdrowotnej.

Stopniowy wzrost zainteresowania profilaktyką zdrowotną świadczy o wzroście świadomości naszego społeczeństwa. Niestety w dalszym ciągu zakres interwencji jest dalece niewystarczający. Mieszkańcy powiatu borykają się z ograniczoną dostępnością do poradni specjalistycznych, a niepokojące dane statystyczne dotyczące zachorowalności i umieralności w powiecie tczewskim, w tym z powodu nowotworów złośliwych, biją na alarm.

Należy mieć nadzieję, że wdrożone programy polityki zdrowotnej w perspektywie wieloletniej poprawią zdrowotność naszego społeczeństwa oraz wpłyną na postawę prozdrowotną mieszkańców powiatu.

Sporządziła: *Barbara Sinkiewicz*
Zatwierdziła: *Alicja Szczepińska-Mian*

Naczelnik Wydziału Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON

NACZELNIK
Wydziału Zdrowia, Spraw
Medycznych i PFRON
mian Alicja Szczepińska-Mian

